Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

Systematic Monitoring Process for Policy Implementation of Secondary School

วิทยา เกริกศุกลวณิชย์ (Wittaya Kroeksukonwanich)
ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (Prasert Intarak)*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา 3) ผลการยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ตัวแปร 2) พัฒนาเครื่องมือ 3) เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 4) วิเคราะห์ข้อมูล และ5) ยืนยันข้อค้นพบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 96 โรง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 3 ธันวาคม 2556 ถึง วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงแบบ rubric scale สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และหลักธรรมาภิบาล 2) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 47 โดยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาลสูงที่สุด และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล และความพร้อมของทีมงาน การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล กระบวนการจัดการข้อมูลมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ความพร้อมของทีมงานมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาล โดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน และกระบวนการจัดการข้อมูล ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล และความพร้อมของทีมงาน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
Department of Educational Administration Faculty of Education, Silpakorn University

3) ผลการยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย

คำสำคัญ : กระบวนการเชิงระบบ , การกำกับติดตาม , การดำเนินงานตามนโยบาย

Abstract

The purposes of this research were to determine : 1) the components of the systematic monitoring process for policy implementation of the secondary school, 2) the influence of components of the systematic monitoring process for policy implementation of the secondary school and 3) result of confirm the systematic monitoring process for policy implementation of the secondary school. The research procedures consisted of 5 steps ; 1) study and analyze the variable, 2) developing instrument, 3) collecting data, 4) analyzing data, and 5) confirm the findings. The sample of this research were 96 secondary schools. The data collecting during December 3, 2013 to Febuary 11, 2014. The instruments for collecting the data were semi - structural interview and rubic scale of questionnaire. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, path analysis and content analysis.

The results of this research were as follows :

1) The components of the systematic monitoring process for policy implementation of secondary school were 1) professionalism of executive, 2) roles of school, 3) data management process, 4) readiness of team, 5) management information system and 6) good governance.

2) Model of the systematic monitoring process for policy implementation of the secondary school were accordance with the data. The components of the model could be able to explain 47 % variance of the systematic monitoring process for policy implementation of secondary school. The highest direct effect variables were professionalism of executive affected to good governance and affected indirect to good governance through affected to roles of school, data management process, and readiness of team. Roles of school affected to good governance, data management process affected to good governance and affected indirect to good governance through affected to roles of school, and readiness of team, readiness of team affected to roles of school and affected to good governance. Moreover, management information system affected to good governance through affected to professionalism of executive, roles of school, data management process, and readiness of team.

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

3) The result confirmed of the systematic monitoring process for policy implementation of secondary school, revealed of 6 components of a model of systematic monitoring process for policy implementation of secondary school be related, and were found propriety, feasibility, accordance with the theories and the research conceptual frame works.

Keyword: Systematic Monitoring Process, policy implementation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่เต็มไปด้วยกระแสความคิด และสภาพสังคมที่หลากหลาย ทุกสังคมจะต้องมีความสามารถ ในการนำความรู้มาสร้างนวัตกรรมสำหรับเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม ดังที่ ธีรยุทธ บุญมี (2550) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ (post-modern) กำลังเป็นกระแสที่มีอิทธิพลมากต่อนักคิด นักปรัชญา นักการเมือง ศิลปิน นักเศรษฐศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักมานุษยวิทยา นักวัฒนธรรมศึกษา หรือแม้แต่นักการศึกษา ที่ได้อาศัยแนวคิดเชิงวิพากษ์ในการตั้งคำถามต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ทั้งในระดับจุลภาคและระดับสังคม นอกจากนี้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สามารถย่อโลกให้เล็กลง กลายเป็นโลกที่ไร้พรมแดน ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เชื่อมต่อถึงกันอย่างมากมายและรวดเร็ว ความมหาศาลของข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ทำให้มนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการเรียนรู้ เป็นสังคมโลกยุคอินเทอร์เน็ตหรือโลกยุคสังคมแห่งเครือข่าย ก่อให้เกิดกระแสของเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลจูงใจให้คนทั่วโลกมีค่านิยมด้านวัตถุมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรง ในทุกภูมิภาคทั่วโลก สังคมโลกจึงมีการปรับตัวครั้งยิ่งใหญ่เพื่อให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง มีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554) การเพิ่มพูนการเรียนรู้และเสริมสร้างภูมิปัญญาให้กับประชากรของประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยภาครัฐได้เสนอเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์กับการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาการเรียนรู้ เพื่อใช้และสร้างภูมิปัญญาของคนไทยซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีความแข็งแกร่งและความสามารถที่จะรับการท้าทายของการแข่งขันในระบบเศรษฐกิจใหม่ของสังคมโลกาภิวัตน์ได้อย่างเต็มที่ เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการพัฒนาด้านการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพความรู้รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยมีความสมบูรณ์ด้านภูมิปัญญาและการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันแก่ประเทศชาติ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2556)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะที่เป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา ผลิตเยาวชนให้มีคุณภาพ และมีความพร้อมทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามกรอบ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 การที่สถานศึกษาจะทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ให้มีทุนทางปัญญาที่จะเชื่อมโยงกับทุนสังคม ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทางวัฒนธรรมและทุนอื่นๆได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีความสามารถเชิงวิชาการ ความสามารถในการบริหาร และความสามารถในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้นโยบายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะ เป็นตัวบ่งชี้ทิศทางการบริหาร และเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารพิจารณาเพื่อการตัดสินใจและสั่งการ ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีความมั่นใจ ช่วยให้บุคลากรทุกระดับชั้นในองค์กรได้เข้าใจถึงภารกิจ และวิธีการที่จะปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จ ช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น ก่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานทุกชนิด การบริหารงานโดยมีเป้าหมายจะทำให้ประหยัดทั้ง การเงิน เวลา และบุคลากร นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษา และประสิทธิผลขององค์กรทางการศึกษา นักวิชาการหลายท่านมีความเห็นตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ผู้บริหารการศึกษานับว่าเป็นตัวแปรสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย คุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษามักแปรปรวนไปตามผู้นำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหาแนวทางเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สู่มาตรฐานและเป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปเน้นเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสถานศึกษาจะมีคุณภาพได้ขึ้นอยู่กับการบริหารนโยบาย แผนงาน และโครงการที่มีกลยุทธ์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี และในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารนโยบาย แผนงาน และโครงการไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการกำกับติดตามที่ต่อเนื่อง ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานตามนโยบายไม่ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขจะกลายเป็นปัญหาการศึกษาไทยในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการศึกษาได้ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้งานในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ทุกขั้นตอนของนโยบายมีความสำคัญ นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์นโยบาย การพัฒนานโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหาร ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย (แก้วเวียง นำนาผล, 2556) ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้นหากผู้รับผิดชอบนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการกำกับติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ การปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยประสบปัญหาในการกำกับติดตามนโยบายอย่างจริงจัง ส่งผลให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขาดความต่อเนื่อง (จุมพล หนิมพานิช, 2554) ในการนำนโยบายด้านการศึกษาลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องแปลงนโยบาย ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบาย มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงาน แผนงาน หรือโครงการนั้นๆ ระหว่างการปฏิบัติงานตามนโยบายนั้น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่หลักประการหนึ่งคือการกำกับติดตามการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นระยะๆ เป็นการตรวจสอบว่าการตัดสินใจที่นำนโยบายหรือโครงการไป

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

ปฏิบัตินั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีความบกพร่อง ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดและสิ่งที่บกพร่องในช่วงการบริหารและการดำเนินโครงการตามนโยบายอันจะส่งผลให้การดำเนินงานในครั้งนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จได้มากที่สุด (Evert Vedung, 2008) การกำกับติดตามเป็นภารกิจหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการบริหาร ซึ่งในกระบวนการบริหารงานใดๆ ก็ตามจะต้องมีการจัดทำแผนงานแล้วนำแผนงานนั้นไปปฏิบัติ การที่จะปฏิบัติงานตามแผนให้ได้ผลงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนเพื่อทราบข้อมูลที่เกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลานับตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานจนถึงวันสิ้นสุดโครงการ ตลอดจนเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทันท่วงที การกำกับติดตามมีประโยชน์ที่สำคัญที่สุดคือ การนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ระหว่างดำเนินโครงการ โดยการปรับเปลี่ยนกิจกรรม ขั้นตอน รองลงมาคือใช้สำหรับวางแผนการจัดโครงการในอนาคต นอกจากนี้แล้ว การจัดการเชิงระบบและเชิงกระบวนการเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขวิธีการตัดสินใจมีความถูกต้องยิ่งขึ้นคือการใช้เทคนิควิธีการศึกษาเป็นเชิงระบบและกระบวนการแนวความคิดเชิงระบบมีความเชื่อว่า การจัดการมีลักษณะต่อเนื่องกันและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของหน่วยงานย่อย ๆ กับส่วนรวมทั้งหมด ความสำเร็จในการจัดการขององค์การขึ้นอยู่กับการจัดการของทุกระบบมิใช่ระบบหนึ่งระบบใด ความสำเร็จในการจัดการขององค์การซึ่งถือว่าเป็นระบบรวม (total system) ต้องอาศัยความสำเร็จของระบบย่อยทุกระบบเพราะแต่ละระบบเกี่ยวข้องผูกพันกับระบบใหญ่คือองค์การ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึง ความจำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา และพัฒนากระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งตรวจสอบติดตามกระบวนการการดำเนินกิจกรรมตามแผนหรือโครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายด้านการศึกษาที่นำมาปฏิบัติโดยมุ่งให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารนโยบายทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ประชาชนได้รับประโยชน์และได้รับการตอบสนองตามความต้องการอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ประกอบด้วยการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอนดังต่อนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดย วิเคราะห์เอกสาร (content analysis) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่ต้องการศึกษาแล้วจึงนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (interactive interview) ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง จำนวน 120 ตัวแปร

ขั้นที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เป็นการนำผลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสอบถามข้อเท็จจริงแบบ rubric scale เกี่ยวกับองค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ค่าความสอดคล้องและความตรงเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการวัด สำนวนภาษาด้วยเทคนิค IOC (index of item objective congruence) เป็นรายข้อโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้คำถามที่มีความเหมาะสม จำนวน 120 ข้อ นำไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 10 โรง โดยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน แต่ละโรงเรียนประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานแผนและนโยบายของโรงเรียน 1 คน และครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานแผนและนโยบายของโรงเรียน 1 คน และนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.911 และได้แบบสอบถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 96 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนๆละ 3 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานแผนงานและนโยบายของโรงเรียน 1 คน และครูผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานแผนงานและนโยบายของโรงเรียน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล ทั้งสิ้น 288 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 3 ธันวาคม 2556 ถึง วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2557 ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 85 โรงเรียน รวมจำนวน 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.54 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 81 โรงเรียน จำนวน 243 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.38 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนนี้เป็นการนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากขั้นที่ 3 มาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของเครื่องมือ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ระดับการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบใน

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

การกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปองค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา และนำองค์ประกอบที่ได้สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) เพื่อทราบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (path analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นที่ 5 การยืนยันข้อค้นพบ เป็นการตรวจสอบยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบตรวจสอบรายการกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor analysis) เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรประกอบที่สำคัญโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญ ใช้การสกัดองค์ประกอบ (factor extraction) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก(Principal Component Analysis : PCA) โดยการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการวาริแม็กซ์ (varimax rotation) โดยข้อตกลงเบื้องต้นในการศึกษาครั้งนี้ใช้เกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบตามแนวคิดของไกเซอร์ (Kaiser’s criterion)โดยจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องมีตัวแปรบรรยายองค์ประกอบนั้น ๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป และมีน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัวแปรเป็น 0.50 ขึ้นไป ตามแนวคิดของ คอมเรย์และลี (Comrey and Lee) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว ได้จำนวนองค์ประกอบจำนวน 6 องค์ประกอบ แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ลำดับที่	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
1	ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร	10	.579 - .686
2	การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน	11	.556 - .716
3	กระบวนการจัดการข้อมูล	8	.586 - .753
4	ความพร้อมของทีมงาน	8	.573 - .707
5	ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร	8	.573 - .707
6	หลักธรรมาภิบาล	4	.590 - .614

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดมีจำนวน 6 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยตั้งชื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ชื่อ “ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง .579 - .686 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1) ผู้บริหารมีเจตคติต่อระบบการกำกับติดตามนโยบายในเชิงบวก (2) ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย (3) ผู้บริหารโรงเรียนมีความตระหนักในบทบาทการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย (4) ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน (5) ผู้บริหารลงไปใกล้ชิดเพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน (6) ผู้บริหารมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม (7) ผู้บริหารมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้กำกับติดตาม (8) ผู้บริหารใช้วิธีการจูงใจในการทำงานด้านการกำกับติดตาม (9) ผู้บริหารและครูมีความเชื่อมั่นไว้วางใจซึ่งกันและกันในการกำกับติดตาม (10) ผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำกับติดตามที่โรงเรียนแต่งตั้งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 ชื่อ “การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .556 - .716 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1)โรงเรียนมีการสร้างระบบการกำกับติดตาม (2)โรงเรียนมีการกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม (3)โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการกำกับติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การวางแผนเพื่อพัฒนาระบบการกำกับติดตามมีการกำหนดเป้าหมายการกำกับติดตามที่ปฏิบัติได้จริง (5)โรงเรียนมีแผนการกำกับติดตามชัดเจน เหมาะสมและเป็นไปได้ (6) โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการกำกับติดตาม (7) โรงเรียนมีการกำหนดกรอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายที่เหมาะสม (8) ผู้กำกับติดตามและทีมงานมีการกำหนดประเด็นที่จะกำกับติดตามให้ชัดเจน (9)โรงเรียนมีการออกแบบวิธีการดำเนินงานการกำกับติดตามนโยบายอย่างเหมาะสม (10)โรงเรียนมีการกำกับติดตามการดำเนินงานโดยใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่เหมาะสม (11) ผู้กำกับติดตามมีการซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบาย ภารกิจ กระบวนการ และการประเมินความพร้อมก่อนที่จะไปกำกับติดตาม

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

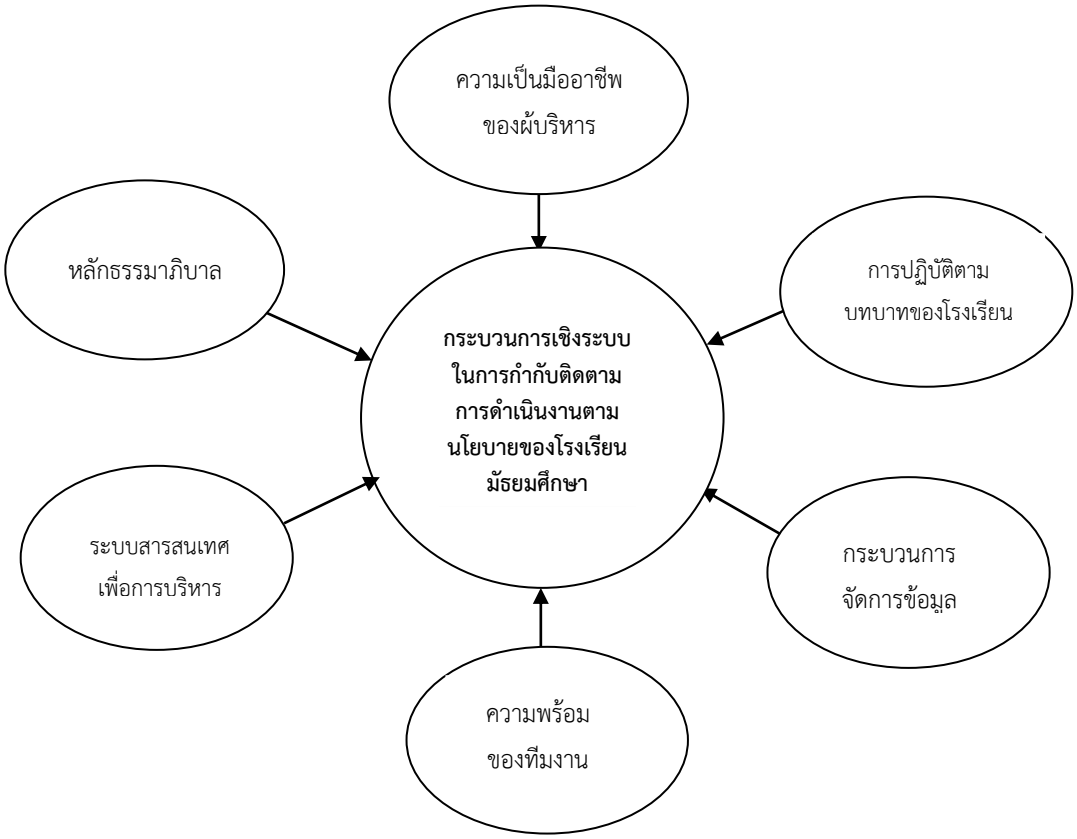
องค์ประกอบที่ 3 ชื่อ “กระบวนการจัดการข้อมูล” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .586-.753เป็นองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1) โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการกำกับติดตาม (2) โรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ (3) โรงเรียนมีระบบบริหารข้อมูลการดำเนินงานโดยการลงพื้นที่ที่เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน (4) ผู้กำกับติดตามมีการสร้างความตระหนักแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบาย (5) ลักษณะข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้บริหารได้รับจากการกำกับติดตามหลายวิธี (6) ข้อมูลที่จัดเก็บมาได้จากการกำกับติดตามการดำเนินงานเป็นข้อมูลที่บอกความก้าวหน้าของงานได้ (7) โรงเรียนมีระบบบริหารข้อมูลการกำกับติดตามที่เหมาะสม (8) ผู้บริหารมีการให้ข้อมูลย้อนกลับและคำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานที่เหมาะสม

องค์ประกอบที่ 4 ชื่อ “ความพร้อมของทีมงาน” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .573 - .707 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1) ครูมีความตระหนักในบทบาทการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย (2) ครูมีความภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของงานการกำกับติดตามของโรงเรียน (3) ครูมีความพึงพอใจในการทำงานการกำกับติดตาม (4) ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงานด้านการกำกับติดตาม (5) ครูเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานการกำกับติดตาม (6) ครูทำงานตามเป้าหมายและมาตรฐานการกำกับติดตาม (7) โรงเรียนมีการสรุปและประเมินผลการกำกับติดตาม (8) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบที่ 5 ชื่อ “ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .606 - .714 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกำกับติดตาม (2) ใช้ระบบการบริหารจัดการด้วย ICT ในการกำกับติดตามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (3) คอมพิวเตอร์มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการกำกับติดตาม (4) โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการกำกับติดตาม (5) มีการออกแบบโปรแกรมการกำกับติดตาม (6) มีการกำกับติดตามโดยใช้โปรแกรมการจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศ

องค์ประกอบที่ 6 ชื่อ “หลักธรรมาภิบาล” มีจำนวนตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง .590 - .614 เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 6 ตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบได้แก่ (1) ยึดหลักการบริหารงานในการกำกับติดตาม (2) ยึดหลักการมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับติดตาม (3) ใช้หลักวิชาการและเหตุผลในการกำกับติดตาม (4) มีการกำกับติดตามนโยบายโดยอาศัยหลักความเป็นเอกภาพ

สรุปองค์ประกอบ ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ดังแผนภาพที่ 1

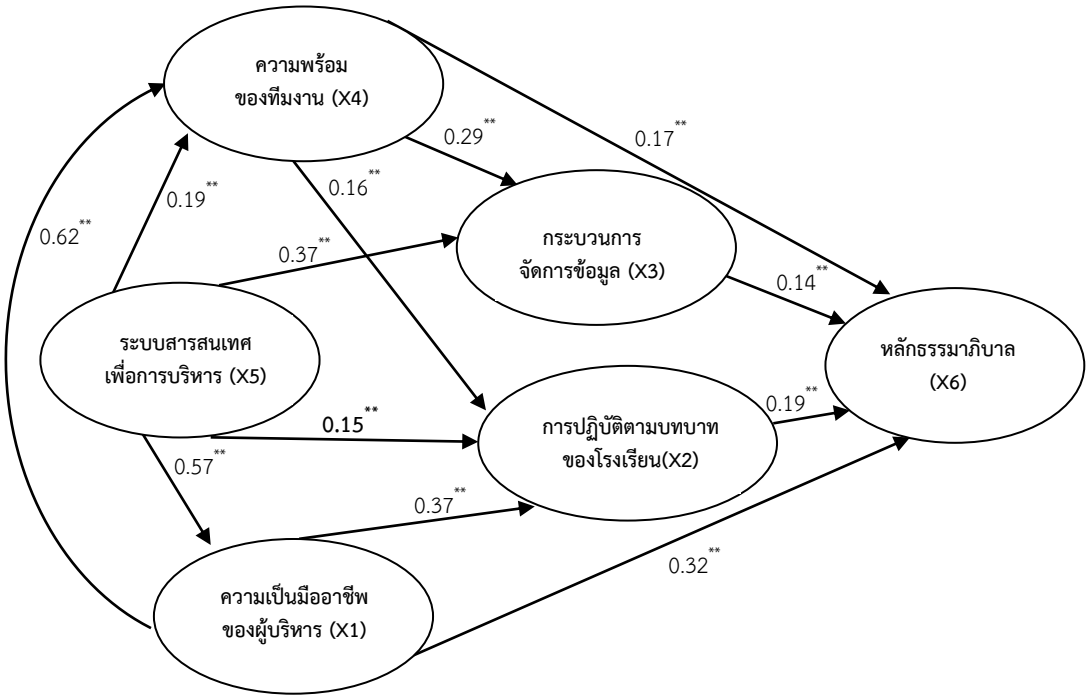

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากแผนภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และหลักธรรมาภิบาล

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นความสัมพันธ์ของ 6 องค์ประกอบที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค - สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.58 ค่าความน่าจะเป็นของไค - สแควร์ไม่มีนัยสำคัญ (p-value of χ^2) เท่ากับ 0.4474 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์(Goodness of Fit Index :GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index :AGFI) เท่ากับ 0.98 ค่าระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized RMR)) เท่ากับ 0.017 และ ค่าดัชนีรากของค่ามัชฌิมเลขคณิตของความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ซึ่งค่าดัชนีทั้งหมดผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

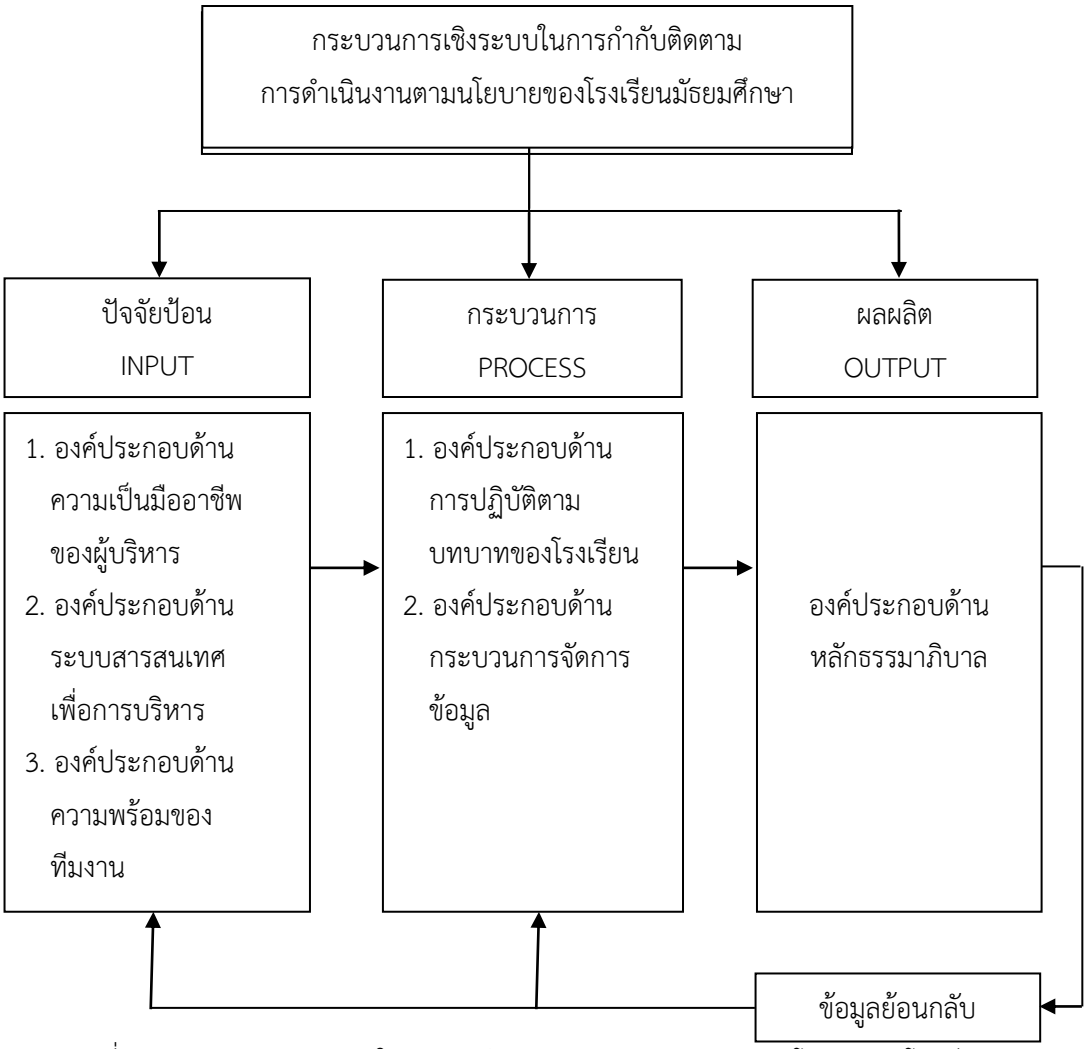
Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

แผนภาพที่ 2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบ
ในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากแผนภาพที่ 2 จากโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลของตัวแปร พบว่า องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากองค์ประกอบความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร รองลงมาคือ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน และการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ตามลำดับ โดยตัวแปรองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบร่วมกันทำนายกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 47 (R^2 = 0.47) ส่วนองค์ประกอบที่มีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน และการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล และความพร้อมของทีมงาน กระบวนการจัดการข้อมูลมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ความพร้อมของทีมงานมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน และกระบวนการจัดการข้อมูล (4) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน และการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน

3. ผลการยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความชัดเจน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องครอบคลุม มีความเป็นประโยชน์ได้ สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ และแนวคิดตามกรอบการวิจัย ดังแสดงได้ตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นำเสนอ

จากแผนภาพที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษามีองค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านปัจจัยป้อน (Inputs) ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร องค์ประกอบด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และองค์ประกอบด้านความพร้อมของทีมงาน 2) ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน และองค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการข้อมูล 3) ด้านผลผลิต (Outputs)ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านหลักธรรมาภิบาล

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) นับว่ามีความสำคัญมากต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา ถ้าข้อมูลย้อนกลับมีความถูกต้อง เที่ยงตรงและทันต่อเวลาแล้วย่อมทำให้การกำกับติดตามการดำเนินงานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ว่า องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นพหุองค์ประกอบ ได้แก่

1.1 องค์ประกอบด้านความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550) ที่กล่าวว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้มีความจำเป็นในการที่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพสูงมากจึงจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา ผู้บริหารนับเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการบริหารงานโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การบริหารสถานศึกษาในฐานะนิติบุคคล หรือแม้แต่การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรศรี ฉิมแก้ว (2553) พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามี 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การกำหนดให้การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพเป็นวาระแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสะท้อนการพัฒนาวิชาชีพจากผลการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณรงค์ ชูศรีชัย (2556) พบว่า องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่บริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ในการวางแผน การมีหลักคิดและหลักปฏิบัติในการบริหารงานของตนเอง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การปรับตัวและแนวคิดให้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ มีความสามารถในการประสานงานให้เกิดความร่วมมือที่ดี เป็นผู้นำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน และเป็นนักประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษา

1.2 องค์ประกอบด้านการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Bamberger and Hewitt (1986) ที่ได้สรุปหลักการพัฒนาระบบการกำกับติดตามนโยบายซึ่งโรงเรียนควรปฏิบัติ ว่า การกำกับติดตามจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มนำแผนหรือโครงการไปปฏิบัติจนกว่าการปฏิบัติงานนั้นจะสิ้นสุด ก่อนจะทำการกำกับติดตามจะต้องมีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงานที่ต้องการของแต่ละแผนหรือโครงการว่าในเรื่องดังกล่าวได้กำหนดไว้อย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถกำหนดประเภทของข้อมูลและตัวชี้วัดความสำเร็จได้ถูกต้อง การพัฒนาระบบการกำกับติดตามจะต้องให้มีความสอดคล้องกับระบบการบริหารงานของหน่วยงานนั้นๆ การกำกับติดตามจะต้องดำเนินการในทุกระดับชั้นของการบริหาร เน้นมีส่วนร่วมและควรจะมอบหมายให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และรายงานข้อมูล ผู้บริหารในทุกระดับชั้นจะต้องถือว่าการกำกับติดตามเป็นกิจกรรมหนึ่งของกระบวนการบริหารงานที่ตนเองจะต้องเอาใจใส่และดำเนินการ มีการใช้ข้อมูลที่ได้เพื่อการตัดสินใจและส่งเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้ปฏิบัติงานภาคสนามอย่างสม่ำเสมอ การกำกับติดตามจะต้องมีการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องติดตาม ประเภทของข้อมูล กำหนดแหล่งข้อมูล ผู้ที่จะใช้ข้อมูล ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือสำหรับการกำกับติดตาม เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำระบบการรายงานและระบบสารสนเทศ การกำกับติดตามต้องมีการประสานงานขอความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณและเครื่องมือสำหรับการดำเนินงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุเทพ บุญเติม (2549) พบว่า รูปแบบการกำกับติดตามโดยใช้หลักการกำกับติดตามแบบมีส่วนร่วม มีกระบวนการกำกับติดตามเป็นขั้นตอนที่โรงเรียนควรปฏิบัติ 7 ขั้นตอน คือ กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ จัดทำแผนกำกับติดตาม จัดทีมงานกำกับติดตาม ลงมือปฏิบัติกำกับติดตาม ตรวจสอบผลกำกับติดตาม รายงานผล และทบทวนการกำกับติดตาม

1.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับCasley and Kumar (1987) กล่าวว่า การบริหารงานระบบกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพต้องการกระบวนการจัดการข้อมูลที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ Saxena (2004) กล่าวว่า องค์ประกอบหนึ่งของระบบการกำกับติดตามคือ กระบวนการแปลงข้อมูลให้พร้อมใช้และข้อมูลป้อนกลับ ระบบการกำกับติดตามทั้งสิ้นจะทำให้ได้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการสั่งการเพื่อการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการกำกับติดตามให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Huijsman and Kluyout (1992) กล่าวว่า ระบบการกำกับติดตาม ซึ่งประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้กลายเป็นสารสนเทศ และการรายงานสารสนเทศเพื่อเป็นการสื่อสารแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย

1.4 องค์ประกอบด้านความพร้อมของทีมงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของHersey and Blanchard (1993) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อม คือ ความสามารถ และความเต็มใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของชฎิล นิ่มนวล พบว่า แนวทางในการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการ คือ ควรมีการเตรียมพร้อมด้วยการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุเทพ ชิตยวงษ์ (2551) พบว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่กำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรครอบคลุมถึงหลักการพัฒนาบุคลากรที่ประกอบด้วย หลักความเป็นเอกภาพ หลักการกระจายอำนาจ หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเสริมแรง และหลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การสร้างความตระหนัก การประเมินผลความต้องการจำเป็น การออกแบบ การพัฒนาหรือการนำไปใช้ การประเมินผลงาน การตรวจสอบผลงาน การรายงานและการให้รางวัลหรือการเสริมแรง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) พบว่า โรงเรียนที่จะพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความพร้อมในทุกด้านนั้น ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทที่สุด ถ้าผู้บริหารสนใจ คอยกำกับติดตามในบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตร เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำให้ทุกคนเกิดความร่วมมือทำงานเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรจะมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน งานโรงเรียนก็จะขับเคลื่อนไปได้อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

1.5 องค์ประกอบด้านระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทที่สำคัญอย่างมากในยุคโลกาภิวัตน์ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับจะต้องนำสารสนเทศมาใช้เพื่อการวางแผน และการตัดสินใจ โดยข้อมูลและสารสนเทศต้องตรงประเด็น มีความสมบูรณ์เพียงพอ มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน มีความคุ้มค่า สอดคล้องกับ Luadon and Luadon (2007) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ให้ประโยชน์กับผู้บริหารใช้รับมือกับความเปลี่ยนแปลง ใช้สำหรับการบริหารงานในองค์การ ด้านการรายงาน การเชื่อมโยง การเข้าถึงการกระทำขององค์การตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอีกทั้งยังช่วยการวางแผน การตัดสินใจ และการกำกับติดตามทุกระดับการบริหารงานในองค์การ ในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ปัจจุบันพบว่าสารสนเทศมีความจำเป็นสำหรับการทำงานดังนั้นบุคลากรที่ทำหน้าที่กำกับติดตามจำเป็นต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม (2556) พบว่า องค์ประกอบทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21 สาหรับครู มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์แบบพกพาและอินเทอร์เน็ต ทักษะด้านสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะด้านข้อมูลสารสนเทศ ทักษะด้านการใช้สารสนเทศ และทักษะด้านอินเทอร์เน็ต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมนิจ ปรีเปรม (2555)พบว่า การบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการประมวลผล ด้านการนำไปใช้ และด้านผลผลิตสารสนเทศ

1.6 องค์ประกอบด้านหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับประเวศ วะสี (2542) ที่กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความถูกต้องของการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน อันนำมาซึ่งการตรวจสอบได้ จักเห็นได้ว่าธรรมาภิบาลเป็นเสมือนพลังที่จะผลักดันไปสู่การแก้ปัญหาของประเทศชาติอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นต้องนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวหลายประการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษมศรี จาตุรพันธ์ (2555) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในระดับมากทุกด้านทั้งหลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Amanchukwu Rose N. (2011) พบว่า คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาลและหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ สัมพันธ์กับการดำเนินการตามนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นประเทศ รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับการสร้างสังคมที่มีสันติสุขและรูปแบบการศึกษาที่ดี

กล่าวโดยสรุปจากผลการวิจัย ปรากฏว่า ได้องค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ชัดเจน 6 องค์ประกอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย โรงเรียนโดยผู้บริหารจะต้องหาหนทางที่จะเข้าถึงความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานของโครงการหรือนโยบายอย่างมีเหตุผลโดยอิงอยู่บนองค์ประกอบที่ชัดเจนทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางปรับปรุงยุทธศาสตร์การกำกับติดตามและการพัฒนาระบบการกำกับติดตามตลอดจนการรายงานผลให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็วเพื่อให้ได้

ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการทบทวน ปรับปรุงการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างกลไกการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามของบุคลากรให้เข้มแข็ง สร้างความพร้อมโดยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการกำกับติดตาม รวมทั้งพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการกำกับติดตามโครงการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดทำข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการกำกับติดตามได้อย่างถูกต้องชัดเจน การวางแผนและกำกับติดตามในระดับต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น การพัฒนาเรื่องการปฏิบัติงานที่มีความรับผิดชอบ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียนที่เป็นไปตามกฎหมายและมีกระบวนการจัดการข้อมูลที่มีความเป็นธรรมาภิบาล

2. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร 2) การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน 3) กระบวนการจัดการข้อมูล 4) ความพร้อมของทีมงาน 5) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และ 6) หลักธรรมาภิบาล เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เชิงประจักษ์พบว่า องค์ประกอบความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักไม่เท่ากัน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงประจักษ์และตรรกะ องค์ประกอบทุกตัวมีความสัมพันธ์กับหลักธรรมา ภิบาลโดยหลักธรรมาภิบาลได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากองค์ประกอบความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร รองลงมา คือ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน และ การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ตามลำดับ โดยตัวแปรองค์ประกอบ ทั้ง 6 องค์ประกอบร่วมกันทำนายกระบวนการเชิงระบบในกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 47

จากผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาลสูงที่สุด ผลที่พบเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญที่สุดของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ(2550) กล่าวว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้มีความจำเป็นในการที่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพสูงมากจึงจะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามที่พึงปรารถนา เช่นเดียวกับหวน พินธุพันธ์กล่าวว่า นักบริหารมืออาชีพ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงานกิจการต่างๆให้สำเร็จโดยอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองและความร่วมมือของผู้อื่น ดังนั้นการบริหารงานด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนผู้บริหารมืออาชีพจะต้องบริหารเพื่อให้เกิดความร่วมมือจากบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ผลผลิตภายใต้ความมีธรรมาภิบาล สอดคล้องผลการวิจัยของอภิญญา แก้วชื่น (2550) และ บรรจง เจริญสุข (2552) พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีภาระงานทั้ง 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และ บริหารทั่วไป แต่ละด้านประกอบด้วยภารกิจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทในการกำกับติดตามภายในโรงเรียนมีความสำคัญโดยตรงต่อความมีธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับKusek and Rist (2004) กล่าวว่า บทบาทการกำกับติดตามที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวางในการกำกับติดตามนโยบายหรือโครงการจะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดในการกำกับติดตามให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมาย มีความชัดเจน ตรงประเด็นที่จะกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการและต้องกำกับติดตามโดยหลักธรรมาภิบาลและหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กันไป มีหลักฐานที่สามารถให้เหตุผลชี้แจงได้และมีความโปร่งใส

กระบวนการจัดการข้อมูลมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในบทบาทการกำกับติดตามภายในโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการกำกับติดตามภายใต้หลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับ Casley and Kumar (1987) ที่กล่าวว่า การบริหารงานระบบกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพต้องการกระบวนการจัดการข้อมูลที่มีคุณภาพด้วย สอดคล้องกับ Goodman and Love (1980) ที่กล่าวว่า กระบวนการจัดการข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้บริหารได้ข้อมูลที่ต้องการเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ และระบบข้อมูลนี้เป็นองค์ประกอบของระบบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ และสอดคล้องกับ Mathur (1980) กล่าวว่า กระบวนการจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์สถานภาพของแผน หรือโครงการที่อยู่ในระหว่างดำเนินการได้ถูกต้อง ช่วยในการกำกับติดตามการปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ช่วยในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ความพร้อมของทีมงานมีอิทธิพลทางตรงต่อหลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นว่ากระบวนการกำกับติดตามที่มีความพร้อมของทีมงานจะส่งผลให้เกิดการกำกับติดตามที่มีธรรมาภิบาล ผู้บริหารต้องใช้ความเป็นมืออาชีพบริหารให้ในการจัดวางตัวบุคคล แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้มีบทบาทในการกำกับติดตามการดำเนินงาน และพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการกำกับติดตามและการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีความเป็นธรรมาภิบาล สอดคล้องกับ Hersey and Blanchard (1993) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของความพร้อม คือ มีความสามารถ เป็นความพร้อมในการทำงาน โดยอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และมีความเต็มใจ เป็นความพร้อมด้านจิตวิทยาหรือแรงจูงใจที่จะทำงานให้สำเร็จ

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อหลักธรรมาภิบาลโดยผ่านทางความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร กระบวนการจัดการข้อมูล ความพร้อมของทีมงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของDennis Ray Gentry (2005) พบว่า กระบวนการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกในการบริหารงาน การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทำให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ร่วมกับข้อมูลด้านอื่นๆ เพื่อเป็นพื้นฐานให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Heeks (2010) พบว่า ระบบระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร(MIS) เป็นพื้นฐานขององค์การสาธารณะที่จะค้นคว้าและสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารช่วยในการจัดระบบสารสนเทศในส่วนของ

การบริการสาธารณะให้ถูกต้อง ใช้ในการกำกับติดตามและควบคุมระบบสนับสนุน สร้างความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ

3. ผลการยืนยันกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความชัดเจน มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้องครอบคลุม มีความเป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 ว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกัน

กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้จากผลการวิจัยนี้ แสดงว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความถูกต้องครอบคลุม สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการและแนวคิดตามกรอบการวิจัย เป็นกระบวนการที่สอดคล้องกันของทั้งองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันได้แก่ 1) ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร 2) การปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียน 3) กระบวนการจัดการข้อมูล 4) ความพร้อมของทีมงาน 5) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และ 6) หลักธรรมาภิบาล ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นรูปแบบอย่างหนึ่งที่มุ่งเน้นให้เกิดการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีธรรมาภิบาล เป้าหมายปลายทางของทุกองค์ประกอบของกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งไปที่ผลของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายที่มีธรรมาภิบาล โดยโรงเรียนยึดหลักการบริหารงานในการกำกับติดตาม ยึดหลักการมีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับติดตาม ยึดหลักวิชาการและเหตุผลในการกำกับติดตาม มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายโดยอาศัยหลักความเป็นเอกภาพเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนที่ถูกต้องตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า อันจะส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของโรงเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำหรับโรงเรียน การกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนจะสำเร็จตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดยกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้จะมีบทบาทช่วยผลักดันให้การปฏิบัติภาระงานการกำกับติดตามกิจกรรมโครงการหรือนโยบายต่างๆ ในภาพรวมของโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะว่าผู้บริหารต้องเป็นมืออาชีพด้านการกำกับติดตามเป็นอับดับแรก โดยผู้บริหารควรมีเจตคติต่อระบบการกำกับติดตามนโยบายในเชิงบวก ให้ความสำคัญต่อการกำกับติดตาม มีความตระหนักในบทบาทการกำกับติดตาม เป็นผู้นำในการกำกับติดตามโดยลงไปใกล้ชิดเพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมใช้วิธีการจูงใจในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ต้องพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ใช้ระบบการ

บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการออกแบบโปรแกรมการกำกับติดตามที่เหมาะสม และใช้โปรแกรมการบริหารจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศในการกำกับติดตามที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ โรงเรียนต้องสร้างความพร้อมของทีมงานกำกับติดตามทั้งด้านความรู้ ความสามารถ มีความตระหนัก ภาคภูมิใจ พึงพอใจ มีขวัญและกำลังใจตลอดจนเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานการกำกับติดตาม มีการประเมินผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการจัดการข้อมูลที่เป็นระบบ โดยการปฏิบัติตามการปฏิบัติตามบทบาทของโรงเรียนในการกำกับติดตาม ตามหลักการบริหาร หลักวิชาการ หลักเหตุและผล หลักคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีเอกภาพและโปร่งใส โดยผู้ปฏิบัติงานทุกคนจะต้องนำกระบวนการเชิงระบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบไปใช้ร่วมกัน โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการนำกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้กระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายใด นโยบายหนึ่งที่จำเพาะเจาะจง โดยเฉพาะนโยบายเร่งด่วนที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังเร่งรัดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อาทิ นโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนไปใช้ในโรงเรียน
5. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการนำกระบวนการเชิงระบบในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เกษมศรี จาตุรพันธ์และศิริชัย ชินะตังกูร. (2555). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. Vol. 2 No. 2 (January – June 2012): หน้า 245.

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. **ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ.** เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://2010.tkc.go.th/about

เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม. (2556). การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 สำหรับครู. **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.** Vol. 6 No. 3 (September–December 2013): หน้า 73-75.

เขมนิจ ปรีเปรม และ สำเริง อ่อนสัมพันธ์.(2555). สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริหารระบบสารสนเทศของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต1. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.** Vol. 2 No. 2 (January – June 2012): หน้า 172.

จุมพล หนิมพานิช. **การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ:มุมมองในทัศนะทางรัฐศาสตร์ การเมือง และรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารและกรณีศึกษาของไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ณรงค์ ชูศรีชัย. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี. **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.** Vol. 6 No. 3 (September – December 2013): หน้า 593-596.

ธีระ รุญเจริญ.(2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่างจำกัด.

ธีรยุทธ บุญมี.(2550). **โลกโมเดิร์นและโพสต์โมเดิร์น** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ :วิญญูชน.

บรรจง เจริญสุข.(2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พรศรี ฉิมแก้ว.(2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นมืออาชีพสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.(2556). **สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี การปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2542–2551).** เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก https://www.sobkroo.com/img_news/file/A28938072.pdf.

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559.** กรุงเทพฯ: ม.ม.ท.

สุเทพ ชิตยวงษ์. (2551). รูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่กำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาทรัพยกรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุเทพ บุญเติม. (2549). การพัฒนารูปแบบการกำกับติดตามสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.** วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

หวน พินธุพันธ์. (2549). **นักบริหารมืออาชีพ.** มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภิญญา แก้วชื่น. (2550). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2554). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System : MIS).** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ภาษาต่างประเทศ

Amanchukwu, Rose N. (2011). **Africa Journal of Education and Technology**. "The Challenges of Quality Education and Good Governance in Developing Economy" Volume 1 Number 3 , (2011), pages 105-110.

Bamberger, Michael and Hewitt, Eleanor. (1986). **Monitoring and Evaluating Urban Development Programs, A Handbook for Program Managers and Researchers**.Paper no 53, Washington, D.C.: The international Bank of Reconstruction and development / The World Bank Technical.

Best, John W. (1997). **Research in Education.** 2nd ed. New Jersey : Prentice – Hall.

Boonmee, Teerayut (2007). The modern and post-modern. 4th ed, Bangkok: reasonable.

Boonterm, Suthep.(2006). "Development of Basic Education School Monitoring Model." A Research of PhD. Education of Khonkaen University.

Chimkaew, Pornsri.(2008). "Professional development strategies for administrators in education institutions under the Office of the Basic Education Commission." A Research of PhD. Education of Chulalongkorn University.

Chittayawong, Suthep.(2008). "A Model for Monitoring Personnel Development for Internal Quality Assurance in Besic Education Institutions Under the Supervision of Chon Buri Educational Service Area Office 1." A Research of PhD. Education of Ramkhamhaeng University.

Choosrichai, Narong. (2013). "A Development of an Academic Administration Model according to the Sufficiency Economy Philosophy for schools under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area**."** **Veridian E-Journal** Vol. 6 No. 3 (September – December 2013): pages 593-596.

Comrey A. L. and Lee H. B. (1992). **A First Course in factor Analysis**. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence.

Dennis, J. Casley and Kumar, K.(1987)**.Monitoring and evaluation of agriculture and rural development projects.** Baltimore: The John Hopkins University Press.

Eamsiriwong,Ophas.(2011). **Management Information System :MIS.** Bangkok: Se-education.

Gentry, Dennis Ray. (2005). **A Desertation**, "Thechnology Supported Data-Driven Decision Making in an Okahoma Elementary School." University of Okahoma Graduate College.

Goodman Louis J. and Ralph N. Love. (1980). **Project Planing and Management: An Integrated Approach**. New York : Pergamon Press.

Heeks, Richard. (2010). **"Public Sector Management Information System." Dissertation International 55."**10(April, 2010), page 3073-A.

Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1993). **Management of organizational behavior: Utilizing human resources**. 6th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Jaroensuk, Banjong. (2008). "The Development of Good Governance Model for Basic Education Institutes Administration in the Provinces of the Upper Southern Region of Thailand." A Research of PhD. Education of Ramkhamhaeng University.

Jaturaphan, Kasemsri. (2012). "Participative management and good governance of schools under the office of Samutsakhon educational service area." Journal of Educational Administration , Silpakorn University. Vol. 2 No. 2 (January – June 2012): pages 245.

Kaewchuan, Apinya.(2007). "Good Governance and Sustainable Development Management Model in Basic Education Schools." A Research of PhD. Education of Naresuan University.

Kaiser, Henry F. Quoted in Barbara G. and other. (1983). **Using Multivariate Statistics**. New York : Harper& Row.

Luadon, Kenneth C. and Luadon, Jane P. (2007). **Management Information System : Organization and Technology**, 5th ed. New York : McMillan Publishing Company.

Mathur, Kuldeep. (1980). **Monitoring and evaluation of rural Development: Some Asian experiences**. Edited by K. Mathur and Inayatullah. Asian and Pacific Development Administration Centre,Kuala Lumpur, Malaysia.

Mingsiritham, Khemanut. (2013). **"**An Analysis of the Components of Information Technology Skills in 21st Century for Teacher**."** **Veridian E-Journal** Vol. 6 No. 3 (September–December 2013): pages 73-75.

Ministry of Information and Communication Technology. **National Resource Center.** Accessed January 26, 2013. Available from http://2010.tkc.go.th/about

Nimpanich,Jumpol.(2011). **Policy Implementation into practice: a view in perspective of Political Science and Public Administration. Administration and Case Study of Thailand.** Bangkok : Chulalongkorn University.

Office of the Education Council. Ministry of Education.(2013). **Results of operations for 9 years. Education Reform (B.E. 2542-2551)**, Accessed January 20, 2013. Available from https://www.sobkroo.com/img_news/file/A28938072.pdf.

Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education.(2012). **Education Development Plan of the Ministry of Education, No. 11. B.E. 2555 - 2559.** Bangkok.

Phinthuphan, Huan. (2006). **A professional management.** Srinakharinwirot University

Preeprem, Khemmanit. (2013). **"**Information Technology Competency and Management Information Systems of Administrator**."** **Journal of Educational Administration , Silpakorn University.**Vol. 2 No. 2 (January – June 2012): pages 172.

Runcharoen, Teera. (2007). **As a professional in the organization and administration of the education reform.** 4th ed. Bangkok : Khaophang Publishing Company Limited.

Saxena, Ajay, K. (2004). "Rural Development Through U.P. Solic Lands/Reclamation Model in Northern India" in **Inter Conference on Sustainable Management of Solic Lands**, January, 9-14 at Lucknow, India.

Vedung, E. (2008). **Public Policy and Program Evaluation**. London: Transaction Publishers.

Amanchukwu, Rose N. (2011). **Africa Journal of Education and Technology**. "The Challenges of Quality Education and Good Governance in Developing Economy" Volume 1 Number 3 , (2011), pages 105-110. .

Bamberger, Michael and Hewitt, Eleanor. (1986). **Monitoring and Evaluating Urban Development Programs, A Handbook for Program Managers and Researchers**. Paper no 53, Washington, D.C.: The international Bank of Reconstruction and development / The World Bank Technical.

Best, John W. (1997). **Research in Education.** 2nd ed. New Jersey : Prentice – Hall.

Comrey A. L. and Lee H. B. (1992). **A First Course in factor Analysis**. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence.

Dennis, J. Casley and Kumar, K.(1987).**Monitoring and evaluation of agriculture and rural development projects.** Baltimore: The John Hopkins University Press.

Gentry, Dennis Ray. (2005).**A Desertation**,"Thechnology Supported Data-Driven Decision Making in an Okahoma Elementary School." University of Okahoma Graduate College.

Goodman Louis J. and Ralph N. Love. (1980). **Project Planing and Management**: **An Integrated Approach**. New York : Pergamon Press.

Heeks, Richard. (2010). **"Public Sector Management Information System." Dissertation International 55."**10(April, 2010), page 3073-A.

Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1993). **Management of organizational behavior: Utilizing human resources**. 6th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Kaiser, Henry F. Quoted in Barbara G. and other. (1983). **Using Multivariate Statistics**. New York : Harper& Row.

Luadon, Kenneth C. and Luadon, Jane P. (2007). **Management Information System : Organization and Technology**, 5th ed. New York : McMillan Publishing Company.

Mathur, Kuldeep. (1980). *Monitoring and evaluation of rural Development: Some Asian experiences.* ***Edited by K. Mathur and Inayatullah. Asian and Pacific Development Administration Centre,Kuala Lumpur, Malaysia.***

Saxena, Ajay, K. (2004). "Rural Development Through U.P. Solic Lands/Reclamation Model in Northern India" in **Inter Conference on Sustainable Management of Solic Lands**, January, 9-14 at Lucknow, India.

Vedung, E. (2008). **Public Policy and Program Evaluation**. London: Transaction Publishers.